

Problemet är de som protesterar: Thoreau

Hur ska man förstå när Henry David Thoreau påstår att problemet inte är härskarna utan de som protesterar men ändå lyder? (Thoreau, 1849) Här är några ansatser till kritik av "protest" vilka kan användas för att begripa Thoreaus tänkande.

Etiskt:

En ren protest säger att man inte gillar något men den säger också att man inte har anledning att hindra det. Ensidigt protesterande är alltså etiskt ett accepterande av det man protesterar mot.

Maktsociologiskt:

Protest definierar vem som har makt och rekonstruerar därför makten. (rekonstruera betyder här att skapa igen och igen)

Feministiskt:

Protest pekar ut maktlösa och vem som ska lösa de maktlösas problem. Den man protesterar emot görs till aktör.

Socialpsykologiskt:

När man inte får respons känner man sig hjälplös. Protest där man upplever att ingen lyssnar på är frustrerande och riskerar att gå över i passivitet eller våld.

Retoriskt:

De förenklade slagorden och banderollerna i demonstrationer håller inte en närmare granskning.

Thoreau:

Vi behöver inte fler som kämpar. Vi är redan tillräckligt många. De som är emot räcker skulle räcka bara man också använde civil olydnad.

Lust:

Har man kul så kan ju demonstrationen vara ett alternativ till att gå på rockkonsert eller bio. Demonstrationen fungerar som träffpunkt. Själv tycker jag dock karnevaler, picknick eller dans är roligare än demonstrationer som politisk träffpunkt. Demonstrationen är inte definierad i vårt samhälle som fest, utan som effektivt medel för att förändra samhället. Därför brukar inte organisatörer lägga ner så mycket tid på att göra demonstrationer festliga.

Vänster:

Tron att propaganda, agitation, åsikter och insikter förändrar världen brukar förknippas med den liberala tanketraditionen. Inom många vänstergrupper tänker man sig att materiella förändringar påverkar mer än goda tankar. Inom marxismen har vi historiematerialismen som lägger en stor tyngd på ekonomin. Inom anarkismen har vi direkt aktion, där målet blir medlet. Man börjar göra det man eftersträvar. Demonstration blir då alltför indirekt för att kunna materialisera det samhälle man vill ha.

Gandhi och kausalkritisk sociologi:

Gandhi tänkte sig att freden är vägen, att man uppnår det man gör. Det behöver inte finnas någon anledning att tro att det ska uppstå en kedjeverkan om man gör något så uppnås något helt annat. Om man däremot förverkligar målet under en stund eller i ett sammanhang så kan andra inspireras av exemplets makt och välja att ta efter, eller avskräckas.

Direkt aktion

Om man drar logiken från Gandhis tankar om att målet är medlet, fred föder fred, våld föder våld, så kan man tolka alla aktioner som direkta aktioner. Demonstration och protest är alltså direkt aktion för yttrandefrihet. För varje protest så uppnår man målet (yttrandefrihet) och stärker möjligheten för andra att yttra sig (yttrandefriheten utvecklas.) Om man i ett samhälle redan har yttrandefrihet så blir demonstration inte längre ett så centralt medel som i en diktatur. Om man vill nå längre än till yttrandefrihet, ex stoppa vapenproduktion eller krig, så får man välja andra direkta aktioner.

Dialog:

Monologer där man konsumerar ett budskap, vilket dessutom består av korta satser, är svåra att förstå och ta till sig. Dialog däremot där man under en period hävdar saker och får mothugg leder till att språket får en funktion av att söka överenskommelse. Överenskommelse är en förutsättning för beslut. Aktioner som leder till dialog, ex vakor där man samtalar med intresserade eller civil olydnad där rättegångar sätter igång dialogens funktion, blir att börja närma sig överenskommelse. (Detta skulle enligt

dialogteorier (kommunikativ etik/kommunikativt handlande) speciellt gälla när konflikten spetsas till. Dialogen finslipar argumenten på båda sidor vilket är en förutsättning för att ta det bästa beslutet.

Åskådare

inom den radikala konströrelsen Burning Man, Nevada USA, bekämpas uppdelningen mellan konstnärer och åskådare. Ute i Nevada öknen skapas ett samhälle där alla görs delaktiga. Demonstration kan förstås som skapandet av uppdelningen mellan de som demonstrerar och de som tittar på demonstrationen. Åskådarna är tänkta att påverkas av protesten.

Per Herngren

2002, version 0.2

Texter om postprotest

Postprotest och proaktivt motstånd

Deleuze, Nietzsche & postprotest

Protest avsätter oss som regerande

Anti ger makt makt – Sara Ahmed

Kritik döljer lydnad – Sara Ahmed

Protest blir fetischism – Žižek

Protest mot det negativa gör det positivt

Problemet är de som protesterar: Thoreau

Samhällsförändring är rekursiv

Motstånd i resonans – påverkar inte

Respons ej politisk påverkan: Judith Butler

Påverka inte – Islamisk occasionalism

Demonstrationståg från militär styrka

Yta utan djup

Köp inte grisen i säcken